

Interviu cu Valeriu Gorincioi, director al L.T. „M. Sadoveanu” din or. Călărași: „Implicarea în activități extrașcolare va micșora necesitatea de a recurge la violență”

Seria interviurilor dedicate prevenirii fenomenului violenței și creării unui viitor mai bun continuă cu Valeriu Gorincioi, director al Liceului Teoretic „Mihail Sadoveanu” din orașul Călărași. Domnul Gorincioi menționează că pentru a preveni și a combate violența în societate, trebuie să sensibilizăm copiii de mici, să discutăm cu ei toate aspectele fenomenului, dar și să îi informăm care sunt consecințele și daunele provocate de un comportament agresiv.

Domnule Gorincioi, care este viziunea dumneavoastră asupra fenomenului violenței în familie și a violenței în bază de gen?

Este un fenomen negativ care, din păcate, persistă. Nu trebuie să lăsăm acest fenomen să se dezvolte, ci trebuie să luăm atitudine, iar această atitudine de regulă pornește de la educația primită în familie.

Care este rolul educației în prevenirea și combaterea violenței în familie?

De multe ori auzim că „școala răspunde de tot”. Da, asta se întâmplă în mare parte în condițiile în care familiile sunt trunchiate, atunci când unul dintre părinți sau ambii sunt plecați peste hotare. Totuși, startul educației este în familie pentru că începând de la o vârstă fragedă, copiii atrag atenția asupra atitudinii părinților

unul față de celălalt și la distribuția responsabilităților între membrii familiei. Atunci când copiii sunt afectați de violența în familie, noi profesorii, putem simți asta pentru că, din păcate, acești copii pot fi la rândul lor abuzatori. Copiii care cresc în armonie acasă, nu vor abuza pe cineva. Adaptarea tinerilor la viață socială este în cea mai mare măsură determinată de educația primită în familie, mai ales în primii ani de viață.

Ați avut cazuri în care a fost nevoie să interveniți pentru a rezolva un caz de violență?

Până acum predomina stereotipul că, în cele mai multe cazuri, violența vine din partea băieților. Însă, apare și violența între fete. Vă pot oferi un exemplu concret privind fetele din clasa a VI-a. Nivelul lor de dezvoltare este diferit. În aceeași clasă sunt fete mai dezvoltate din punct de vedere fizic și altele care se dezvoltă mai încet. Atunci când se duc la educația fizică, fetele mai dezvoltate le tachinează pe altele, râd de ele. S-a ajuns la faptul că unele fete, din această cauză, abandonau orele de educație fizică. Am aflat despre aceasta de la elevele care au fost supuse agresiunii. Există mai multe persoane care pot interveni în cazuri similare: dirigintele/diriginta, psihologul/psihologa, directorul/directoarea școlii. În cazul în care situația nu se schimbă, intervine comisia multidisciplinară și sunt chemați părinții la discuții. Nu putem să ajungem la pedepse pentru că nu dorim să răspundem la violență cu aceeași monedă. Într-un final, ca urmare a discuțiilor confidențiale, lucrurile se schimbă spre bine.

Un caz similar am avut cu un băiat care s-a transferat de la o altă instituție de învățământ la noi, motivul fiind bullying-ul constant din partea colegilor. Ne-a povestit că odată ce a discutat cu profesorii despre această problemă, a fost bătut și mai tare. Dacă nu reacționăm la timp, copiii pot recurge și la suicid. Din punctul meu de vedere, copiii ar trebui să fie implicați în cât mai multe activități extra-curriculare pentru o bună dezvoltare a abilităților și pentru ca să își folosească timpul liber în mod cât mai util.

Liceul Teoretic „Mihail Sadoveanu” din orașul Călărași este unul dintre cele mai bune din raion, iar copiii care învață aici sunt diferiți. Noi avem un parteneriat cu organele locale de poliție. Odată ce un elev sau o elevă comite acțiuni negative, imediat este înștiințată administrația liceului, chiar înaintea părinților. Ulterior, în prezența dirigintei/dirigintelui și a psihologului/psihologe, discutăm cu elevii care au greșit. În caz de infracțiuni majore, este înștiințată poliția și sunt chemați părinții. Astfel de cazuri sunt puține printre elevii noștri, dar din păcate există.

Ați observat vreodată elevi care au fost supuși violenței în familie, fie de către părinți, frați sau surori mai mari?

Copiii au un concept greșit și anume că „gunoiul nu trebuie să fie scos din casă”. Aceste cazuri apar foarte greu la suprafață. Psihologa mi-a spus că a depistat astfel de cazuri din discuțiile cu copiii. Din considerente de confidențialitate, nu se ajunge la director. Eu las să se discute acolo în cabinetul psihologe. Dacă copilul va afla că știe mai multă lume despre situația lui, data viitoare nu va mai avea încrederea să vorbească. Avem o fișă de sesizare a cazurilor de violență în familie pe care am adus-o la cunoștința tuturor diriginților și psihologe, însă până la moment nu avem raportat vreun caz.

Atunci când apare un caz de violență, în cadrul instituției pe care o conduceți, ce dificultăți întâlniți în gestionarea situației?

Nimeni nu este scutit de faptul că ar putea să apară cazuri de violență. Sunt 563 de copii care învață aici și toți diferiți. Fiecare copil are familia lui, educația lui, obiceiurile sale. Riscul de a apărea anumite cazuri de violență cred că există. Pentru a preveni și a combate acest fenomen, trebuie să discutăm permanent cu copiii, inclusiv subiecte legate de bullying și de violență în familie. Ne străduim să promovăm aceste subiecte și la adunările pe care le facem cu părinții, ca să le contracărăm. La noi în școală fiecare clasă are diriginte. Un avantaj sunt și camerele de luat vederi pe care le avem pe holuri. La fiecare recreație avem profesorul sau profesoara de serviciu. Există psiholog/ă. O armată de oameni se regăsește printre elevi și în orice moment dacă apare ceva identificabil, ne autosesizăm.

Ce strategii pentru prevenirea violenței implementează LT „Mihail Sadoveanu”?

Există instrumentele ce țin de relația cu cadrele didactice, dar în același timp avem comisii multidisciplinare și consiliul profesoral. Avem posibilitate să interacționăm cu copiii. Aceștia pot să vină individual să ne comunice despre anumite probleme sau chiar să trimită un email. Este posibilitatea să scrie o scrisoare anonimă și să o lase într-o lădiță pe care o gestionează psihologa. Dacă există o situație sensibilă și personalizată se lucrează individual.

Ce recomandări aveți pentru alți directori și directoare de instituții de învățământ în vederea prevenirii și combaterii fenomenului violenței?

Fiecare școală are cultura sa organizațională. Dacă predomină o comunicare agresivă din partea profesorilor față de elevi, aceasta poate să genereze violență. Și invers. Există și comunicarea asertivă, copiii sunt tratați ca subiecți ai educației, cu ei se vorbește sincer. Li se explică care le sunt drepturile, dar și responsabilitățile.

Sugerez directorilor și directoarelor să creeze din timp echipa care va fi responsabilă de prevenirea/eliminarea acestui fenomen printre copii: diriginți de clasă, psihologi, directori adjuncți care își vor centraliza eforturile pe educație. Aceste trei funcții suplinite formează acel instrument de bază care permite prevenirea și eliminarea fenomenului de violență în școală. În instituțiile școlare nu va exista violență dacă copiii vor fi implicați în activități extrașcolare și proiecte. Acestea nu le vor permite să-și ocupe timpul cu alte activități. Spre exemplu, la noi în liceu sunt secții sportive: baschet, volei, atletică ușoară. Avem sală de sport dotată. Există cercuri de muzică, cor, robotică, dar și lecții opționale. Fiecare clasă are una sau două lecții opționale menite să contribuie la ghidarea în carieră. Din când în când, dacă avem posibilitate facem și dezbateri. Implicarea în activități va micșora necesitatea de a recurge la violență.

*Datele unui studiu realizat în anul **2020** a arătat că aproximativ **87%** dintre elevii și elevele **claselor 6-12** erau afectați de bullying. Astfel, fiecare al treilea elev/elevă din Republica Moldova s-a confruntat cu bullying-ul cel puțin o dată ca victimă, martor și agresor. **70,8%** dintre școlari/școlare au fost victime ale agresiunii, aproximativ **75%** au fost martori/martore și **40%** au fost ei/ele înșiși/însăși agresori/agresoare. În instituțiile de învățământ din Chișinău fiecare al patrulea elev/elevă a fost victimă a acestui fenomen sau a asistat la situații de bullying.*

În cadrul liceului pe care îl conduceți a fost recent implementat un proiect pilot privind testarea ochelarilor de realitate virtuală (VR). Spuneți-ne despre utilitatea instrumentului VR în discuțiile care au avut loc cu tinerii?

Instrumentul inovativ VR trebuie să ajungă în toate instituțiile de învățământ din țară unde sunt tineri și tinere. Tehnologiile moderne întotdeauna i-au atras pe aceștia. Cu ajutorul acestui instrument sunt sigur că putem contribui la combaterea violenței, sensibilizând tinerii și tinerele asupra pericolului acestui fenomen. Cred eu că putem schimba societatea cu ajutorul lor.

